Єднаймося в Просвіті!

Галицька Просвіта

Обніміте ж, брати мої,
Найменшого брата –
Нехай мати усміхнеться,
Заплакана мати.
Благословить дітей своїх
Твердими руками
І діточок поцілує
Вольними устами.
Тарас ШЕВЧЕНКО

№ 2 (365)
12 січня 2012 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 2600630015124 в Укрсоцбанку МФО 336019, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

СЕСІЇ РАД

ТАКІ ВАЖЛИВІ КРОКИ

Напередодні Різдва відбулася сесія обласної ради під головуванням її очільника Олександра Сича. Насамперед депутати розглянули проект обласного бюджету на 2012 рік. Доповідь з цього питання зробила начальник головного фінансового управління облдержадміністрації Галина Карп. Після тривалої дискусії, арґументів і контрарґументів стосовно змін фінансування тих чи інших статей бюджет був прийнятий з перспективою його майбутнього коригування.

Водночас депутати схвалили Звернення до Президента В. Януковича, Голови Верховної Ради В. Литвина щодо перегляду державного бюджету на 2012 рік. А також було підтримане Звернення до Верховної Ради та Генеральної прокуратури щодо виплат пільг, компенсацій та інших державних соціальних ґарантій потерпілим унаслідок аварії на ЧАЕС.

Депутати обласної ради проголосили 2012 рік Роком Національної саутської організації України «Пласт», Роком УПА, Роком Провідника ОУН Ярослава Стецька та Роком Героя України Олекси Гірника в області.

Депутати розглянули питання «Про підтримку просвітянського руху в області». З доповіддю виступив голова ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Степан Волковецький (рішення друкуємо нижче).

Розглянули також реґіональну цільову програму розвитку донорства крові, її компонентів і виготовлення препаратів з них на 2012–2014 роки.

Сесія буде продовжена.

РІШЕННЯ

ПРО ПІДТРИМКУ ПРОСВІТЯНСЬКОГО РУХУ В ОБЛАСТІ

З метою збереження історичної пам'яті українського народу, популяризації його славного минулого та враховуючи особливу роль «Просвіти» у самоорганізації громад, утвердженні національної ідеї та духовного розвитку краю, обласна рада

вирішила:

1. Підтримати концепцію відновлення «Просвіти» у кожному населеному пункті області, трудових і навчальних колективах закладів освіти, культури, охорони здоров'я та Меморандум про співпрацю «Просвіти» і Церков традиційних українських конфесій.

2. Рекомендувати районним радам, районним державним адміністраціям та виконавчим комітетам міських рад міст обласного значення:

сприяти просвітянському руху з метою відродження давньої української традиції самоорганізації громад міст і сіл через «Просвіту» як історичної традиції та сьогоднішньої політичної потреби;

передбачити організаційну та фінансову підтримку «Просвіти»;

вирішити питання щодо забезпечення відповідними приміщеннями організацій «Просвіти», враховуючи можливість повернення народних домів колишньої «Просвіти», зведених за кошти громад.

3. Рекомендувати керівникам закладів освіти, культури, охорони здоров'я:

надавати допомогу у створенні та діяльності просвітянських осередків з метою виховання молоді на національних українських традиціях, залучення її до громадської діяльності;

при проведенні атестації працівників враховувати їхню просвітянську діяльність.

4. Рекомендувати засобам масової інформації області забезпечити широке висвітлення просвітянського руху в області.

5. Контроль за виконанням рішення покласти на першого заступника голови обласної ради В. Гладія і постійну комісію обласної ради з питань національного та духовного розвитку, культури, засобів масової інформації, книговидання і свободи слова (О. Бабій).

Голова обласної ради ***Олександр СИЧ***

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

Голові Івано-Франківської обласної ради п. О. Сичу
Голові Івано-Франківської облдержадміністрації п. М. Вишиванюку

Шановний Олександре Максимовичу!
Шановний Михайле Васильовичу!

Враховуючи особливу роль «Просвіти» як найдавнішої громадської організації в історії України, необхідність самоорганізації громад і духовного розвитку краю, прошу рекомендувати районним та міським радам області на своїх найближчих сесіях розглянути питання про підтримку просвітянського руху на своїх територіях, передбачивши:

а) організаційну та фінансову підтримку в 2012 році відповідних об'єднань «Просвіти» (м. Яремче, м. Болехів – по 10 тис. грн., м. Івано-Франківськ – 40 тис. грн., м. Коломия, м. Калуш – по 30 тис. грн., решта районів – по 25 тис. грн.);

б) заохочення просвітянської діяльності викладачів навчальних закладів, вчителів шкіл, працівників культури та охорони здоров'я при оцінці й атестації їхньої роботи.

Відповідно забезпечити таку підтримку по лінії виконавчої влади області (райдержадміністрації, міськвиконкоми).

З повагою депутат обласної ради, голова обласного об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка ***С. ВОЛКОВЕЦЬКИЙ***

ВІД РЕДАКЦІЇ: запит був підтриманий депутатами.

МИ І СВІТ

ДЕМОКРАТІЯ В УКРАЇНІ ПЕРЕТВОРЮЄТЬСЯ НА ДЕФІЦИТ

За рік Україна скотилася на 12 позицій у «демократичному» рейтинґу

Якщо торік укладачі рейтинґу (який щорічно оприлюднює британський журнал «The Economist») оцінили українську демократію як часткову, то цьогоріч Україна потрапила до списку «гібридів». Це – посередині між «недодемократією» й авторитарним режимом. Тепер, за рівнем демократії, Україна – на 79-му місці зі 167 (торік була на 67-му).

До п'ятірки країн з демократією «на відмінно» потрапили Норвегія, Ісландія, Данія, Швеція та Нова Зеландія. Замикають рейтинґ – М'янма, Узбекистан, Туркменистан, Чад та Північна Корея. Росія погіршила свої позиції на 10 сходинок: зі 107-го місця опустилася на 117-те.

Рівень демократії експерти оцінювали за кількома параметрами – діяльність влади, дотримання громадянських прав і свобод, політична активність населення, рівень політичної культури.

РАЗ ДОБРОМ ЗІГРІТЕ СЕРЦЕ...

ГОЛОВІ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «ПРОСВІТА» СТЕПАНУ ВОЛКОВЕЦЬКОМУ

ПОДЯКА

Дирекція гімназії № 7 виражає щиру подяку за Вашу матеріальну допомогу. Кошти, зібрані Вашою організацією «Просвіта», були передані нам головою суспільної служби Б. В. Стеблецьким.

Ваші милосердя, доброта й велика любов та повага українських звичаїв і традицій спричинилися до того, що ми щороку проводимо це величне всенародне веселе свято – свято Миколая.

Не зважаючи на те, що у Севастополі мало ще прижились українські звичаї і традиції, наші дітки з великим нетерпінням чекають це свято.

Вони знають, хто такий Святий Доброчинець, знають багато леґенд і віршів про нього і чому святого Чудотворця всі так люблять і чекають.

Проведене свято Святого Добротворця знайшло відображення на українському телебаченні – військово-морському каналі «Бриз», яке транслювалося 19 грудня о 19 год.

Ще раз велике спасибі всім, хто був небайдужий до цього заходу, хто був причетний до доброчинної справи!

Низький уклін і найкращі побажання до Нового 2012 року і Різдва Христового.

Директор гімназії ***П. ТИХОНЕНКО***

Святий Миколай привіз у Севастополь подарунки з Прикарпаття

ПРЯМА МОВА

ЮЛІЯ ТИМОШЕНКО: ГТС – ЦЕ НЕЗАЛЕЖНІСТЬ

...ГТС є не просто трубою із якоюсь кількістю кранів, а є енерґетичною основою нашої політичної незалежності. Це – сила і значущість України на світовій політичній арені. Це – історичний скарб, яким не може розпоряджатися будь-який Кучма, Янукович або інший політичний невіглас, що випадково дірвався до влади... А коштує вона більше 200 млрд. євро.

ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЇ

ПАМ'ЯТІ ГЕРОЯ

Сесія Івано-Франківської обласної ради ухвалила рішення, що 2012 рік на Прикарпатті є роком Героя України Олекси Гірника. З цього приводу відбулася прес-конференція сина Олекси Гірника Євґена, голови Фундації імені Олекси Гірника.

«Олекса Гірник – це постать, яку потрібно вшановувати на всеукраїнському рівні. Проте в умовах сучасної, здебільшого українофобської, центральної влади вшанування його на державному рівні було заблоковане без жодної арґументації парламентською більшістю», – підкреслив пан Євґен.

Наразі чинна влада не ставить питання про позбавлення Олекси Гірника звання Герой України, хоч формальні підстави є тими ж, які були застосовані до Степана Бандери та Романа Шухевича.

Опікуватиметься ювілейними заходами створена понад рік тому Фундація імені Олекси Гірника, зусиллями якої виконана підготовча робота. 21 січня вшанують подвиг Олекси Гірника на Тарасовій горі в Каневі з участю місцевої громадськості, делеґацій зі столиці та Прикарпаття. 28 березня в Калуші відкриють оновлений пам'ятний знак Олексі Гірнику та пройдуть урочистості до ювілею. 20 травня на Свято героїв пройдуть урочистості в Києві та вручення лауреатам 2012 року премії Олекси Гірника.

Передбачене вшанування Героя в Богородчанах, де він працював, поїздки школярів на Тарасову гору в Канів, телевізійний показ художньо-документального фільму про Олексу Гірника, перевидання книг про Олексу Гірника М.Іщенка «Спалився за Україну» і В.Бабія «Вогонь безсмертя» та інші заходи.

Наш кор.

ІНТЕРВ'Ю З ПРИВОДУ

СТАТИ ДОБРІШИМИ

Основу нашого життя мала б складати чистота буденних взаємин. Але чи так воно складається, чи так воно є? Тож звернімо погляд у небо й на ситуацію в Україні, на реалії нашого краю і обласного центру.

Про людські цінності, про правдивість і чесність перед собою й іншими йдеться в інтерв'ю з Івано-Франківським міським головою Віктором Анушкевичусом.

М. С.: Пане Вікторе, яким був 2011-ий?

В. А.: Звичайно ж, кожен підходить до Нового року і Різдвяних свят у піднесеному настрої, бо це – спогади дитинства, Святої вечері, коляди.

Та насамперед – про чисті помисли. Коли ми говоримо про стан речей у місті, в області, в державі й на підставі цього аналізу задаємо собі запитання: «Чому так, а не інакше, чому не краще?» Адже Україна має величезний потенціал. Напевне, трошки не вистачає між нами доброти і чистих помислів у спілкуванні. І це проблема. Ми часто ненароком чи з умислом любимо когось образити, зганьбити, поскубти один одного, замість того, щоб об'єднатися, підтримати у добрій справі.

Над цією проблемою маємо працювати, бо якщо ми подолаємо її, цю проблему у взаєминах, і визначимо для себе якісь геополітичні напрямки розвитку нашого суспільства, то не будемо задавати запитання, чому в нас так, а не інакше, чому в нас – гірше. Хоча, якщо говорити про Євросоюз, то там також не все гаразд. Бачимо, що відбувається в Іспанії, Італії, Греції. Тому проблеми є скрізь, але вирішують їх толерантно, з розумінням потреб суспільства, спільноти і особистості.

Що стосується Івано-Франківська, дійсно важливо, як ви сказали, бути чесним перед Господом Богом і перед самим собою. Тому треба говорити правду про ті речі, які зроблені, а не якісь надумані. В місті, не зважаючи на труднощі, зроблено багато і про кожну галузь можна говорити чимало. А користуючись нагодою, хочу подякувати всім: представникам медичної галузі, освітянської, працівникам культури, фізичного виховання і спорту, нашим комунальникам (що б хто про них погане не говорив), нашому економічному сектору, керівникам великих промислових підприємств, малого і середнього бізнесу, їхнім трудовим колективам. Адже всі ті здобутки, які є сьогодні в місті, і всі ті перемоги, – це не перемоги Віктора Анушкевичуса, виконавчого комітету чи депутатського корпусу. Це перемоги всіх нас, цілої громади міста.

М. С.: І все ж, чи покращуються умови життєдіяльності громадян міста у медичній галузі. Адже добре здоров'я і народжуваність – це так важливо для української нації. Як виконувались згадані цільові програми?

В. А.: Скажу чесно, що нам не вдалось виконати усі програми на сто відсотків. Бо такі програми є довгостроковими. Тому вони ще на стадії виконання. Друге – ми не володіємо достатніми фінансовими ресурсами для того, щоб моментально виправити ситуацію в тій чи іншій галузі. А якщо говорити про народжуваність, по пам'яті, то в цьому році в нас позитивна демографічна ситуація: народилося 2186 дітей. Це на 150 дітей більше, ніж минулого року.

А якщо провести паралель, то вона проектується на галузь освіти. Так от, у нас позитивна динаміка: збільшення кількості учнів і діточок у наших освітніх закладах. Першокласників стало більше на 80, а загалом у школах навчається на 700 учнів більше.

Повертаючись до охорони здоров'я, візьмімо ЦМКЛ: навели порядок у підвальному приміщенні, відкрили відділення нефрології та діалізу. 2011 року ми провели комплекс видимих і невидимих робіт. В тому ж підвалі вже немає води, тому що завершили роботи з впровадження дренажної системи навколо лікарні. Також видимі роботи з благоустрою біля ЦМКЛ. І до 350-річчя міста всі ці роботи будуть завершені. І не тільки фасад, дах, а й площу перед приміщенням лікарні ви не впізнаєте. В цій же лікарні, нагадую, ми зробили серйозний крок для людей, хворих на серцево-судинні недуги. На жаль, інвалідність і смертність зараз – на першому місті. Як виявилось, таких людей можна порятувати.

Ми відкрили відділення малоінвазивної кардіохірургії, де встановили суперсучасний апарат ангіограм. Його вартість – 22 млн. грн. Це один із найкращих апаратів, які є в Україні, і це дозволяє здійснювати рентген-контрастну діагностику. Щодо її запровадження, то утворилися зв'язки з литовськими колеґами у Вільнюсі, з Міністерством охорони здоров'я, з Ужгородом, Львовом, де практикуються такі методи лікування. Провідний хірург «Кардіоліти» професор Белінскас провів в Івано-Франківську чотири показові операції. Це надзвичайний крок уперед, зроблений в медицині. А ще – відкриття підстанції швидкої допомоги у Пасічній. Сьогодні Пасічна розростається, там біля 20 тис. виборців. Це вже невелике містечко і це питання для мене було принциповим. Також оновили приміщення відділення № 5 МДКЛ у мікрорайоні Гната Хоткевича. Багато робіт здійснюється у поліклінічних закладах: на 7,5 мільйона гривень закупили рентгенологічної і діагностичної лікувальної апаратури.

М. С.: А що робиться у сфері соціального захисту малозабезпечених городян?

В. А.: На обліку у нас біля 40 тисяч тих, які потребують соціального захисту. Безумовно, повністю забезпечити соціальні ґарантії в тому обсязі, які передбачила Верховна Рада, не можливо. Вони фінансово не підкріплені. Однак, в Івано-Франківську ми затвердили муніципальну субсидію. Окрім того, за рахунок міського бюджету, здійснили допомогу в обсязі 2,5 млн. грн. А було більше семи тисяч звернень.

До мене як до міського голови і до депутатського корпусу звертається дуже багато людей з проханням надати матеріальну допомогу на лікування і на операції. І в минулому році ми таку допомогу надали на суму понад 0,5 млн. грн. Це також вагомо, бо ж не все вимірюється ямами на дорогах, хоч за дороги найбільше нас і критикують. Тож у сфері соціального захисту є належне ставлення міської влади, зокрема, до чорнобильців, афґанців, ветеранів війни і праці.

М. С.: Певне, також важливим для всіх нас є стан доріг.

В. А.: Стан доріг бажає бути кращим. Для того, щоб довести наші дороги до європейських стандартів, потрібні величезні кошти. Місто таких коштів, на превеликий жаль, не має. І з державного бюджету, замість транспортного збору, який скасований, де збирали щороку десь 10–12 млн. грн., ми отримали аж 3 млн. грн. Безумовно, з такими коштами було важко. Тому ми дороги ремонтували додатково зі своїх резервів, тобто з бюджету розвитку, із загального фонду бюджету.

М. С.: І Ваші побажання, пане Вікторе, просвітянам і всім краянам.

Щоб кожен поклав перед собою завдання: в прийдешньому році стати хоч трошки добрішим, стати уважнішим до ближнього. Щоб кожен контролював свої слова і вчинки. А без віри життя неможливе. Віри всім у своїх близьких, у своїх дітей, у своїх онуків. Віри в те, що все буде добре.

Розмовляла
Марія СОЛОДЧУК

ПОЗИЦІЯ

ЧАС ІНДИВІДУАЛІВ

На прийдешніх парламентських виборах ніхто з інтелектуалів, які поважають себе, вже не буде зі скрипом зубів працювати на політиків, вважаючи, що таким чином робить свій внесок в українську справу. Інтелектуали є людьми обов'язку, але розуміють його набагато глибше й конкретніше, ніж партійці, метою яких є, передовсім, сьогочасна влада над людьми. Чогось цікавого для розумного товариства, на кшталт проекту системної зміни ладу на користь людини, ніхто з політиків ще не пропонував. Під час прийдешньої виборчої кампанії чогось особливого теж не пропонуватимуть. Політики зациклюються на владі. Тому сенс партійної політики згасає з кожними виборами і все більше прихильників нового рушія демократії – змагання громадських рухів за кращий проект зручного для людей державного ладу. Дуже цікаво побачити, чи є серед молодшої верстви політиків особистості, які розуміють, що треба робити, окрім здобути владу і з нею – доступ до благ.

Стурбовані небезпекою втрати Україною незалежності емоційні патріоти можуть на цей раз не хвилюватись. Український народ єдиний в неґативній оцінці влади і вже розуміє, що без своєї держави ми негайно станемо жертвою якоїсь акули глобалізму західного чи російського походження, яка витисне з цієї території всі ресурси й перетворить нас у бідну робочу силу. Є невелика надія на те, що в цей парламент таки потрапить кілька депутатів з місією, вищою від елементарного кнопкодавства. Тому на вибори таки варто йти, щоб підтримати якогось індивідуала, здатного поставити громадський інтерес вище особистого.

Це будуть вибори, на яких можна з принципу, не погрішивши проти патріотизму, проголосувати і за позапарламентську партію, або підтримати порядну людину – мажоритарника, якщо такий знайдеться. Це справді нагадуватиме прискіпливе шукання чогось терпимого в старому політичному болоті. Ті інтелектуали, які не «засвітились» у публічній політиці, можуть спокійно робити вибір без докорів совісті, що їхній втрачений голос зашкодив створенню демократичної більшості. Національної більшості і так не буде, зате цілком можлива краща якість нардепів. Звісно, для цього доведеться пошукати зі свічкою в руках у списках і на полі мажоритарному. Дехто з відомих діячів вважає це невдячною справою і наперед оголошує про намір не бруднитись у політичному болоті. Принаймні щось таке сказав відомий письменник Юрій Андрухович: «*І не тому, що, скажімо, мені важливо бути «над сутичкою» і не бруднити руки об політику. А тому, що в списку я неефективний, залежний від «генеральної лінії» або «командної гри». Було б великою помилкою внести мене до будь-якого списку. А ще більшою помилкою – мені погодитися. Усім нам непогано б усвідомити такий парадокс, що без незалежних індивідуалістів, необтяжених посадами, партійними квитками або номерами в прохідних частинах списків, суспільство просто приречене*». Сказано майже геніально.

Завдяки аґітації всі добре знатимуть, кого і чого ми не хочемо, хоч вже час мати єдину відповідь на запитання – чого ж прагнуть українці? Відповіді знають лиш індивідуали, які не відчувають жодних емоцій від звуку імені харизматичного партлідера чи лідерки і головне – не є примкнутими штиками якоїсь партійки. Цим особистостям закидають брак патріотизму чи жартома зараховують до космополітів, як дехто Андруховича, але саме ці громадяни, які потужно працюють в середовищі інформації, насправді є робочою силою українського поступу. Першою його ознакою є зростання кількості індивідуалів, здатних поєднувати шкурний інтерес з ідеєю держави, не звертаючи особливої уваги на особи політиків та урядовців. Якщо більшість із нас концентруватиметься на інтересах, а не на особах, це означатиме, що ми готові мати сильну європейську державу. Знаменним є те, що про роль індивідуалів в українському державотворенні говорять не тільки на Заході. Український схід неухильно тяжіє до сприйняття сильної національної ідеї. Там є чимало індивідуалів, які розвивають цю ідею послідовно й сучасно, з глибоким розумінням українських і світових процесів.

Варто згадати нещодавню презентацію книги науковця з Луганська Володимира Сабадухи, розширеного варіанту дисертації «Особистісна парадигма людини як концептуальна основа української ідеї». Стара, ще комуністична концепція партій, мас і класів уже не може рухати політику в час вільного поширення інформації та ідей. Українське суспільство стрімко входить у світ інформації, про що свідчать значні темпи зростання кількості користувачів мережі Інтернет і соціальних мереж. Прогрес залежить від індивідуалів, які самі аналізують і творять, бачать в інформаційному хаосі потрібне українству і в такий спосіб орієнтують молоде в громадянстві суспільство. Кожен індивідуал, який аналізує інформацію та володіє словом, творить і поширює живу, сучасну ідею нації. Це багатократно збільшує кількість людей, яких уже не зможуть обманути політики особистої кишені.

Громадсько активні індивідуали неминуче розширюють коло людей, які переймаються проблемами суспільства. Довершити українську місію справедливості зможе лише молоде покоління, з іншим образом України в головах і з гострим розумінням того, що так далі жити не можна. Це станеться не після цих парламентських виборів, але в нас є шанс покласти цьому початок, всупереч аґітації віддавши голос за тих, хто насправді здатен перейматись громадськими інтересами. Таких серед українців достатньо.

Володимир ФЕРЕНЦ

ТАК ДУМАЮ

Минуло двадцять років як український народ утвердив на референдумі свою незалежну державу. Здавалося тоді, що здійснилася одвічна мрія народу, що вже згинули наші вороженьки, як роса на сонці. А про своїх ми тоді й не подумали. І здавалося, що ніби маємо можливість запанувати у своїй сторонці, під своїм прапором і золотим тризубом. Нібито… А насправді… хто панує нині в Україні? Хоч народ і влада разом співають під українським національним прапором: «Душу й тіло ми положим за нашу свободу…» Але чи однаково розуміють вони ці слова?

Тоді українська нація мала би взяти на себе відповідальність за долю й добробут усіх громадян країни. Та, як бачимо, нашим провідникам, як завжди, бракує патріотизму й національної цілеспрямованості, тому і ведуть націю навмання. Щоправда, їхня дія затверджена Конституцією, яка декларує, що в Україні жодна ідеологія не може визнаватися державою як обов'язкова.

Але якщо українська держава не має власної ідеології, їй легко нав'язується чужа – під вивіскою «громадянського суспільства». Але ж українська нація потрібна світу, тому вона є членом ООН.

РОЖЕВІ НАДІЇ І СІРІ БУДНІ

Як не парадоксально, нинішня влада прийшла під гаслом – «права і свободи – людині», що неможливо здійснити без прав і свободи нації, яка не має нині своєї державної політики національного захисту. Тому права і свободи мають чужинецькі і свої олігархи, корупціонери, холуї, пристосуванці, егоїсти. Скажіть, чи готові вони нині пожертвувати заради великої мети української нації?

Але ж маємо Конституцію, де записано, що носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ-нація. Шановні українці, нагадую, що нація – це латинське слово, яке означає народ. Українська нація, як і кожна європейська, має свою національну історію, свою національну мову, свою національну територію, свою національну культуру, свій національний характер, свої державні національні символи, закріплені Основним Законом. Але знову парадокс, бо за двадцять років своєї незалежності українська нація не має своєї національної держави, що і є нині основною причиною всіх наших бід.

З тривогою в душі роздумую: «Чому посіяні зерна української національної ідеї за роки незалежності не зійшли й не виросла в свідомості нинішнього українця можливість реалізації цієї довгоочікуваної мрії української нації?» Здавалося, що з проголошенням незалежності на державному рівні буде вироблена відповідна політика національного захисту. Словом, державна ідеологія, в основі якої лежатиме українська національна ідея – побудова національної держави. А для українця найвищою цінністю є його родина. Найвищою ж формою життя і єдиною ґарантією розвитку та захисту нації є національна держава. Та українська національна держава ніяк не вписується у свідомість наших керманичів. Напевно, з тих міркувань, що в національній державі вже не вкрадеш так, як у державі під вивіскою «громадянського суспільства».

Шановні українці! Хіба не бачите, що за двадцять років незалежності ми більше втратили, ніж здобули. Два десятиліття наші політики постійно торочать щось про демократію, соціальний захист. Але жити стає гірше. А причина – в тому, що ми не ставимо на карб будівництво національної держави.

Наші демократичні лідери навіть слів таких не вживали, як українське національне відродження чи національно-визвольна боротьба, з усіх сил старалися замінити у свідомості людей національні орієнтири й цінності соціальними. І це при тому, що багато з них потрапили вже до сесійної зали на хвилі цієї боротьби. Україна ж прийшла до своєї свободи через героїчну боротьбу, репресії, тортури, голодомори, як кажуть, хворою, голою, босою і голодною. А демократи кинулися реалізувати свої буденні потреби людини, а не нації, в якої мусить бути ще майбутнє. Нині демократична Україна обкрадена й обдурена стоїть на роздоріжжі з простягненою рукою жебрака, а народ її, безправний та беззахисний, загнаний у глухий кут своїми можновладцями, все ж без надії сподівається на належне життя.

Степан ПРИЙМА

ВШАНУВАННЯ

ВІН ЗОБОВ'ЯЗУЄ НАС

У новорічну днину делеґація Снятинщини з місією вшанування 103-ої річниці від дня народження провідника ОУН Степана Бандери відвідала його батьківщину – село Старий Угринів на Калущині. Віддати шану Герою прибули представники політичних партій і громадських організацій Снятинщини, депутати сільських, Снятинської міської та районної рад, міський голова Снятина Анатолій Шумко, представники шкільної, студентської та робітничої молоді. Очолив делеґацію голова Снятинської районної станиці Братства вояків ОУН–УПА Степан Москалик.

На території меморіального комплексу «Музею-садиби Степана Бандери» по відправі духовенством молебню і панахиди за упокій душі Провідника до підніжжя його пам'ятника Емілія Чернявська з села Горішнє Залуччя та Іван Порайко з с. Тулова поклали вінок від нашої делеґації. Після урочистого вшанування Провідника продовжилось на Європейській площі обласного центру. Там у велелюдному (кількатисячному) вічу, яке чергувалося виступами ораторів і виконанням стрілецьких і повстанських пісень, брали участь військові відділи ґарнізону, студенти навчальних закладів, молодіжні організації «Пласт», «Свобода», КУН, Рух, духова оркестра обласної філармонії. Від делеґації Снятинщини вінки до пам'ятника Степанові Бандері поклали – від старшого покоління 75-літній ветеран, голова станиці Братства ОУН–УПА Степан Москалик і юний 10-літній джура СКУ «Січ», учень четвертого класу Снятинської середньої школи-інтернату Василь Шиян, який представляв молоде покоління Покуття.

У перебігу урочистостей роздумували над тим, як ми, нинішні спадкоємці великої справи Провідника нації, маємо реалізувати його ідеї щодо побудови Української держави. Восени обиратимемо новий парламент України. Дай Боже, щоб він дійсно став якісно новим. Своїм вибором ми зобов'язані утвердити здобуту незалежність, одвічне прагнення своїх дідів-прадідів жити в незалежній країні, вільній від тоталітаризму, лицемірства, брехні, беззаконня, корупції та розгулу бандитизму.

Сподіваємось, свято народження Христа принесе в наші оселі світло віри й надії, стане джерелом духовної сили української нації. Будьмо впевнені, що разом подолаємо всі перешкоди й розбудуємо багату, міцну Українську Самостійну Соборну Державу.

Василь ШИЯН,
учасник акції, голова районного відділення Всеукраїнського об'єднання ветеранів

Під час урочистостей до дня народження Степана Бандери у Бортниківській сільській бібліотеці

ЯК ВІЧНИЙ САМ НАРОД...

1 січня у с. Бортники з ініціативи сільського голови Галини Слободян урочисто відзначили 103-тю річницю Степана Бандери.

У книжковій світлиці сільської бібліотеки відбувся духовно-мистецький захід «Степан Бандера – провідник української нації», який з представниками громади провела сільський голова. Урочистості згуртували поважне товариство: членів місцевої «Просвіти», учнівську молодь, селян поважного віку.

У центрі зали – білим обрусом накритий стіл, горить свічка пам'яті, яскравіють вишиті рушники, світиться стеблом дідух – символ Різдва, українства, як національний код нашої пам'яті, посередині – портрет Степана Бандери, який передається від минулих до прийдешніх поколінь в українських родинах.

Із вступним словом виступила сільський голова Галина Слободян, яка нагадала, що Степан Бандера прийшов у світ напередодні Різдва Христового, у тяжкі часи чужинецьких окупацій, щоб підняти народ до боротьби за духовні й національні ідеали. «Бог і Україна» – ось гасло і сенс життя Степана Бандери, яке він залишив нам – своїм нащадкам. Сільський голова наголосила, що жодні донецькі чи київські суди не можуть заперечити того, що Степан Бандера – Герой України, бо Героєм його визнав народ, це вище всіх судів і можновладців.

Про біографію, родинне життя Степана Бандери розповіли присутнім сільський бібліотекар Наталія Громадюк і вчитель історії місцевої школи Люба Гарасимів. Духовну й національну велич провідника нації розкрила словами поезії вчитель української мови та літератури Оксана Трак.

Завершальним акордом урочистостей у Бортниках стали різдвяна колядка і слова: «Пам'ять про Степана Бандеру буде вічна в народі, як вічний сам народ, як вічна Україна!».

Оксана ВАТИЛІВ,
вчитель, член виконавчого комітету сільської ради с. Бортники Тлумацького району

НОВІТНЬОМУ БАНДЕРІВЦЮ

Вибачаюсь, а життя – хрінове,
Що б мені базіка не пришив.
Був би я бандерівцем, панове, –
Хоч одну сволоту б задушив.
Микола ХОЛОДНИЙ,
поет з Чернігівщини

А бандерівцем
не просто стати,
Бо не кожний
в найскрутнішу мить
Смерть прийме
від власної ґранати,
Щоб в неволю
й кроку не ступить.

І бандерівцем
нелегко бути,
Бо бандерівець –
це боротьба:
Згинути або життя здобути,
Вигнавши із себе дух раба.

Стати домовито,
як господар,
У своїй державі.
У своїй!
Ось для чого кликала
свобода
Відчайдухів на нерівний бій.

Перед тим,
як падло задушити,
Маєш знати неодмінно ти:
Україною потрібно жити
І за її волю в пекло йти.

Іван ПАВЛІХА

УКРАЇНЦІ У СВІТІ

ВШАНОВАНО А. ВОЙНАРОВСЬКОГО

У німецькому Гамбурзі нещодавно відкрили меморіальну дошку Андрієві Войнаровському (бл. 1680–1740), осаулу гетьмана Івана Мазепи, його спадкоємцю і довіреній особі в дипломатичній справі.

Виходець із козацької старшини А. Войнаровський (племінник Мазепи по материнській лінії) був активним учасником антиросійських дій. У 1708 р. разом із гетьманом перейшов на бік шведського короля Карла XII. Після Полтавської битви еміґрував спочатку до Молдови, а звідти – до Німеччини.

У 1710–1711 А. Войнаровський разом із гетьманом П. Орликом закликав уряди Туреччини, Кримського ханства та ряду західноєвропейських країн до війни з Росією,

прагнув створити антиросійську коаліцію європейських держав. Зрозуміло, що така позиція не могла сподобатись російській владі. За наказом царя Петра I, Андрія Войнаровського заарештували в Гамбурзі в 1716 році. З німецького міста його відправили у Петербург, а звідти – на заслання у Якутськ, де він помер у 1740 році.

Оскільки між Асоціацією українців Північної Німеччини (яку, до речі, очолює наш земляк Ростислав Сукенник, уродженець Більшівців Галицького району) та Національним заповідником «Давній Галич» склалися дружні стосунки. Тож спільними зусиллями обох установ вирішили вшанувати нашого видатного земляка.

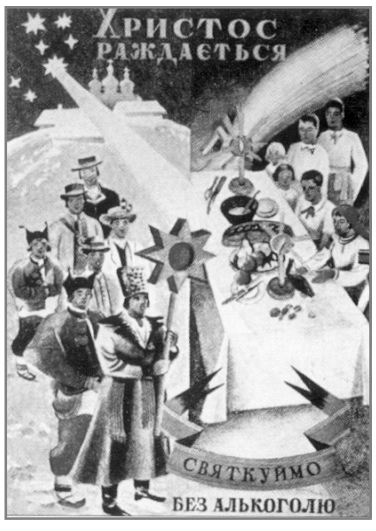
Меморіальна дошка встановлена на одному з приватних будинків навпроти входу до міської ратуші. Її авторами є скульптор Ігор Ткачівський та архітектор Олександр Береговський, генеральний директор заповідника.

Іван ДРАБЧУК

ВИСТАВКИ

РІЗДВО У ФІЛОКАРТІЇ

ЗІ ЗБІРКИ ПЕТРА АРСЕНИЧА

На таку тему в обласній «Просвіті» 14 січня о 13.30 відкриється виставка різдвяних листівок з творів українських художників Я. Пстрака, О. Куриласа, О. Кульчицької, О. Кічури-Кубранович та інших.

Значний інтерес викликають листівки, що видавалися у Канаді, США, українських художників П. Андрусіва, М. Анастазієвського, С. Гординського, Ю. Крайківського, В. Залуцького та інших. Гадаємо, що знайомство з різдвяними листівками минулого заохотять і сучасних художників відтворювати українські різдвяні звичаї.

Листівки на різдвяну тематику видавалися масовими тиражами у Львові, Коломиї та інших містах під девізами: «Христос Рождається!», «Веселих свят!», «Святкуймо без алькоголю», «Рождество», «З Різдвом святим будемо здорові!», «Колядники» тощо. Всі листівки виконані в українському колориті, прикрашені часто геометричним українським орнаментом. Вони засвідчують, що навіть в умовах австрійського та польського панування українці мали змогу вільно святкувати як національні, так і релігійні свята.

З приходом радянської влади ця тематика була заборонена. Твори українських художників, що зберігалися в музеях на цю тему були знищені. Зокрема, у Львівському музеї українського мистецтва у 1952 р. були знищені твори українських художників Й. Куриласа, Ю. Буцманюка, О. Кульчицької та інших. Тепер поштові листівки на цю тематику, що зберігаються у колекціонерів, є єдиним джерелом для вивчення цієї теми.

Найбільший інтерес викликають листівки з творів художників Ярослава Пстрака «Святий вечір», «О Боже, поведи і нас до Вифлиєму», Осипа Куриласа – «Колядники» (група хлопців у мазепинках зі звіздою колядують під хатою), Гната Колцуняка, Антона Монастирського, Василя Петруна та інших.

У 20–30-их роках на цю тематику крім згаданих художників видавалися твори Святослава Гординського, Оксани Кічури-Кубранович, Михайла Івасюка, Ю. Краківського, Е. Войтович, О. Гузари, Е. Гебус-Баранецької.

На Різдвяну та Йорданську тематику найбільше є листівок з творів художників М. Анастазієвського, П. Андрусіва, М. Білинського, С. Гординського, М. Гересовської-Дачищин, Л. Денисова, Б. Доменика, З. Залуцького, З. Козака, О. Кокаш-Конашевського, Ю. Крайківського, К. Кричевського-Росандіч, В. Мазепи, М. Мороза, Я. Стадник та інших, які творили на Заході. Ці листівки милують око своїм оригінальним оформленням різноманітною тематикою, що розкривають біблійно-релігійну тему, пов'язану з народженням Христа і народні звичаї Свят-вечора, коляди, Маланки, Василія, Водохреща, Богоявління Господнього. На цих листівках зображені переважно Мати Божа з малим Ісусом, пастушки, царі, які поклоняються Новонародженому, колядники, ангел, який сповіщає, що Син Божий народився, ангел пастирям благовістить – радісну вістку приносить (худ. С. Конаш-Конашевський).

На окремих листівках подаються назви колядок чи уривки з колядки і засобами образотворчого мистецтва розкривається зміст тієї чи іншої колядки. Назви окремих поздоровних Різдвяних листівок, що видавалися пластовим видавництвом «Молоде життя» в США й різними українськими видавництвами Канади, засвідчують свята: «Свята ніч», «Різдвяна ніч», «Христос родився!», «Бог Предвічний народився», «Небо і земля нині торжествують» (худ. Денисенко), «Возвеселімся всі разом нині», «Нова радість стала», «Вже херувими славу співають», «Глянь оком щирим, о Божий Сину, на нашу землю на Україну» (худ. В. Залуцький)...

Наш. кор.

ПОДОРОЖІ

ХОЧУ В ЄВРОСОЮЗ!

Усміхнулася доля й дала можливість глянути, як же вони там маються?

Отже, 8 жовтня красень автобус з древнього Львова з 45-ма туристами зі всієї України вирушив у захоплюючу подорож до Німеччини, Голландії та Франції.

З самого початку неприємне враження справило, що львівський екскурсовод пані Таня вела екскурсії російською мовою, всі документи – теж російською. Хоч із Росії туристів не було. А більшість були зі Східної України. Вони добре розуміють рідну мову. Але на зауваження відповідала: я так звикла.

Отже, тільки водій і я розмовляли українською. Проблем із митниками України й Польщі не було. І десь біля 12-ої ночі ми були на заході Польщі (за 40 км від кордону з Німеччиною) в готелі, що називався «Hayduk-2». Готель –повністю з дерева. В номері на дві особи відпочивав разом з бізнесменом Володимиром з Одеси.

Поснідавши, вирушаємо в дорогу. Більшість туристів навіть не зауважили кордону Польщі й Німеччини. Лише невелика табличка свідчила, що ми минаємо кордон. Я звернув на це увагу. Відповідь туристів була такою: коли ми, українці, дочекаємося того дня, що будемо так само в'їжджати в Європу? Повернувшись додому, зрозумів, що це буде не скоро. Адже їхні моральні й етичні стандарти – не для нашої влади.

Дорога від кордону до Берліна пролягала лісами й відгороджена сіткою, що забезпечує транспорт від випадкового звіра. По обидва боки дороги – вітряки, які виробляють електроенергію. Незчулись, а ми вже в Берліні. А це біля 120 км, назва від Берло – болото. Автобус довіз нас аж до Бранденбурзьких воріт. Далі – екскурсія Берліном. Проводив її Леонід Якович, виходець з України. Що цікаво: в його руках був наш прапор. І Берліном наша група ходила з прапором. Наші туристи просили екскурсовода прапор для фотографування. Виявляється, що в іншій державі ми гордимося, що українці. Це приємно.

Почалася екскурсія від пам'ятника радянському солдату. Наші туристи поспішали фотографуватися на його тлі. А на мене неприємне враження справили гармати й радянські танки біля пам'ятника. Під пам'ятником похоронено 2700 радянських воїнів, хоч у битві за Берлін маршал Жуков поклав десь до півмільйона українців та солдатів інших національностей Союзу РСР.

Далі – Рейхстаг. Фотографуємося з екскурсоводом та українським прапором. Виявляється, Гітлер ніколи не був у Рейхстазі. Тепер тут знову засідає німецький парламент. Недалеко – зовсім новий будинок уряду, де працює Ангела Меркель. Навколо Рейхстагу будуються будинки для парламентарів. Всього їх буде 24. Далі через Брандебурзькі ворота на вулицю «Unter den Linden» (Під липами). Довжина її не дотягує й кілометра. Є липи, яким 300 років, а є липи, нещодавно посаджені. Зупиняємося біля посольства Росії. Воно займає цілий квартал. Дісталося в спадок від Радянського Союзу. Використовується лише частина. Мали б отримати частку всі держави, які утворилися на пострадянському просторі. Але так чомусь не стається.

Підходимо до університету Гумбольдта. На його подвір'ї – колодязь як пам'ятник подіям, коли нацисти палили книжки. Пам'ятники братам Гумбольдтам. Виявляється, навчання в університеті – безкоштовне. Німеччина студентам ще й стипендії платить. Отож, молоді українці, вивчайте німецьку мову і гайда на навчання.

Михайло РУДКОВСЬКИЙ
(Далі буде)

З РОСИ І ВОДИ!..

ВІТАЄМО!

Вшановуємо з нагоди свята Василія Великого активістів-просвітян:

Василя Бойка, Василя Гука, Василя Жураківського, Василя Сташківа, Василя Фащука, Василя Романка, Василя Кричуна, членів хорової чоловічої капели «Червона калина» Василя Кріля, Василя Данилюка.

Знаємо вас як патріотів України, практикуючих християн, котрі стоять за Українську національну державу, за українську Церкву, за «Просвіту». Шануємо вас, що гідно стоїте на захисті рідної мови, культури, народних звичаїв і бажаємо світла Божої Мудрості, Господніх ласк, опіки Пречистої Богородиці, щастя, здоров'я і многая літ.

Правління ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка, просвітяни краю

ВРАЖЕННЯ

КОЛЯДА ЗДРУЖИЛА ВСІХ

Нещодавно учні Івано-Франківської ДМШ № 1 разом зі своїми педагогами Г. Вівчаренко та З. Валіховською на запрошення організаторів конкурсу «Духовність України», зокрема, пані Катерини Собко, вирушили до Києва. Надзвичайно тепло зустріла нас пані Катерина. На конкурсі були представлені учасники з різних галузей мистецтва. Та бандуристів слухали по-особливому. Лауреатами стали школярі Івано-Франківська Наталія Нечитайло, Катерина Круліковська та Христина Сорока.

У столиці ми зустріли надзвичайно добрих і чуйних жінок. На вокзалі в нас відбулася зустріч з головним редактором журналу «Слово жінки» Ганною Земко. Вона попросила нас заколядувати, і ми, звичайно, не відмовились. Люди, які бачили це дійство, були захоплені. Пані Олена Міненко прийняла нас переночувати. Від неї віє любов'ю і лаской, не кожна людина впустила б до себе у дім дев'ятьох незнайомих людей!

Увечері прогулялися вечірнім Києвом, помилувалися ялинкою. Дорогою назад в поїзді ми співали і всі нам підспівували. Подорож нас дуже здружила, ми стали як одна сім'я. Сподіваємося, що невдовзі наші викладачі організують ще таку подорож!

Соломія ШУЛЯР, *учениця ДМШ № 1*

Нова радість стала,
Що на небі хвала,
Над степами України
Зоря засіяла.

Зірка з Вифлеєму
Новину звістила,
Що Пречиста Діва Мати
Сина породила.

А в хатині при долині
Свічка догорає,
Стара мати до вечері
Свого сина виглядає.

Чекала ще й ждала,
а потім узяла
В руки другу свічку,
Засвітила й пов'язала
Синьо-жовту стрічку.

Бо уночі, опівночі,
Скрипнуть тихо двері,
І до мами зі стрільцями
Син прибуде до вечері.

Подала ***Надія ЛЕГУН***

ЖИТТЯ ОСЕРЕДКІВ

ПІД ДУХОВНИМ СЯЄВОМ

У Заболотівському Будинку культури, що на Снятинщині відбулася пам'ятне культурно-просвітницьке дійство, присвячене 143-ій річниці «Просвіти». У його перебігу відбулася зустріч із поетичним та пісенним словом «Калинового ґрона» – творчої студії при редакції газети «Вісник Заболотова» – та вшанування 60-річчя Назарія Яремчука.

Голова районного товариства «Просвіта» Мирослав Попадюк розповів про минуле й сучасне просвітництва. «Хто не пам'ятає минулого, той не матиме майбутнього – це ми мусимо знати й пам'ятати. Робити своє сучасне кращим і вірити у своє щасливе майбутнє», – наголосив пан Мирослав. Він говорив про історію «Просвіти», просвітницьку роботу в Україні, просвітництво, товариство «Просвіта». У давні часи передова галицька інтеліґенція розуміла, як твердив І. Франко, що «тільки освіта, культура, рідна мова, знання своєї історії може розвіяти «єгипетську темряву». Це ж маємо усвідомити сьогодні. Прикро лише, що зі шкільної програми вилучили твори будителя Галичини Маркіяна Шашкевича, який запалив смолоскип національної освіти в час тотального національного мороку. Промовець розповів про створення читальні в Заболотові, склад «Просвіти», читачів бібліотеки, часописи, які передплачували просвітяни, діяльність гуртків «Просвіта» і «Молода Просвіта», літстудію при районній «Просвіті» – «Калинове ґроно».

Продовжуючи просвітницьку тему, виступили члени «Молодої Просвіти», учасники літературно-пісенної зустрічі, які з натхненням прочитали свої твори. Серед найкращих дописувачів «Калинового ґрона» – Роксолана Курліщук, Лєна Костинюк, Василь Костюк, Євген Палійчук, Михайло Каралаш, Володимир Микитюк, Оля Слободян, Людмила Садич, Надія Левицька, Роман Запаринюк, Андрій Мартинюк, Віталій Шпанюк з Буковини, сестри Віта і Марія Санатели з Коломиї.

В щирі поетичні рядки Дарії Чорней вслухалися присутні на дійстві. Учасників літературно-пісенної зустрічі привітала засновниця газети «Вісник Заболотова» пані Любов Гриник і редактор Калина Шпанюк. Вони побажали студійцям «Калинового ґрона» творчих успіхів і довголіття.

У третій частині творчої зустрічі йшлося про сходження співака Назарія Яремчука. А воно у нього було рвійним. Усе в ньому було красивим: і зовнішність, і внутрішня краса, і пісенне самовираження, і пісенна Говерла. «Він старався скрізь побувати, торкнувшись крилом своєї пісні й мого рідного Заболотова, – сказав голова районної «Просвіти» і керівник літературного об'єднання. – Йому не було комфортно у тих 70-их минулого століття. Української пісні не комфортно і нині у час засилля російськомовного естрадного напливу».

Лунали пісні Вадима Крищенка, Степана Галябарди, Степана Гіги, Олександра Злотника.

Мирослав Попадюк від імені голови ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Степана Волковецького вручив грамоти найкращим просвітянам, а директор Будинку культури Василь Гаврилюк разом із Дідом Морозом обдарували присутніх солодощами.

Мистецьке дійство концертною програмою продовжили таланти «Молодої Просвіти», самодіяльні народні аматорські колективи. Зі сцени лилися щирі задушевні українські пісні. Глядачі щедро обдаровували виконавців оплесками, зокрема, народний аматорський вокальний жіночий ансамбль Заболотівської музичної школи «Вишиванка» (музичний керівник – Ліліана Лукащук).

Учасники літературно-мистецького дійства поклали вінки до пам'ятника Іванові Франку.

Микола КАЛАЧИК,
голова осередку «Просвіта»,
с. Новоселиця Снятинського району

ГОСТІ

ПОДАРУНОК КУБАНЦІВ

Народний кубанський хор «Рідні наспіви»

За проханням російської громади, в області перебувала делеґація з Краснодарського краю, яку очолював голова Товариства українців Кубані Микола Сергієнко, а також – керівники ансамблю пісні і танцю «Рідні наспіви» зі школи-інтернату для обдарованих дітей ім. Володимира Захарченка, заслужений працівник культури Кубані, Росії і України Валентина Ярешко та Юрій Олейник. Делеґація побувала в Калуші, де ансамбль дав чудовий концерт у палаці «Мінерал». Тепло з шоколадним феєрверком зустрічав дітей колектив фірми «Надія», де в готелі «Надія» проживали гості. Відбулася щира зустріч гостей з учасниками фестивалю національних меншин «Всі ми – діти твої, Україно», який відбувався в ЗОШ № 11. Кубанці подарували глядачам вервечку українських і кубанських пісень і танців. Варто зауважити, що на фестивалі були присутні консул Російської Федерації у Львові Олег Астахов, представники влади. Учні з Кубані відвідали музей «Герої Дніпра», мали екскурсію містом, зустріч з колективом гуцульського ансамблю «Гуцулія», милувались красою Яремчі й спортивно-екскурсійним комплексом «Буковель». А на свято Андрія в залі курсів перепідготовки державних працівників дали великий концерт для учнів шкіл міста. Це було свято музики, танцю, усмішок і гарячих овацій.

Гості висловлювали щиру подяку за запрошення й гостинність і обіцяли приїхати ще. Адже представниками обох сторін був підписаний протокол намірів про взаємообмін у галузях культури, освіти, економіки. На Кубані вже багато років проводять фестивалі української культури, національних культур. У Краснодарі діє Центр національних культур, адже край – багатонаціональний. Тут, зокрема, проживає 190 тисяч українців. Вони зберігають свою культуру: виступає відомий ансамбль бандуристів, у бібліотеці ім. І. Гончарова є відділи української літератури, всі, хто бажає навчатись в Україні, одержують підтримку товариства. У кожній станиці діють аматорські українські колективи. Кубанці раді будуть приймати на своїй Батьківщині гостей з Івано-Франківська і охочі познайомляться з гуцульським мистецтвом, з великим захопленням переглянуть записи гуцульських танців, які подарували їм і обов'язково включать в свою програму. Для кубанців українська культура близька, адже мова танцю і пісні єднає всі народи.

Любов ЗОРІНА

ПОДВИЖНИКИ

ДОНЬКА СВОЇХ БАТЬКІВ

Усіляким народним рухом рухає ідея. І насамперед – просвітянська. А ще – люди, які її сповідують. І серед них – Надія Василівна Легун.

Народилася 9 січня 1932 р. в селі Стриганці Тисменицького району в селянській національно-свідомій українській сім'ї. Мати – членкиня Союзу українок, активна учасниця драматичного гуртка. Батько закінчив сільськогосподарську школу «Просвіта» в с. Милування. Посадив сад, розвів пасіку, на скелястій горі насадив морви, їхнім листям він годував гусінь шовкопряда, які виробляли нитки натурального шовку. Цей рідкісний промисел давав батькові дохід.

Батько багато читав, декламував твори Т. Шевченка, І. Франка та інших авторів, передплачував журнали та газети, серед них – «Народна справа», «Сільський господар», «Золотий колос», «Жіноча доля». А для Надійки – дитячий «Дзвіночок» та бібліотечку «Світ дитини». Батьки прищепили любов до книги, до поезії.

З п'яти років вона декламувала вірші на фестинах. З першого класу співала в шкільному хорі, була його солісткою, брала участь у драматичному гуртку. Стала постійною учасницею художньої самодіяльності.

Середню освіту здобула в Єзупільській школі. 19 грудня 1944 р., на свято Миколая, батька забрали на фронт, де після важкого поранення помер у лікарні.

Тепер уже далекого 1945 р. під час навчання в 7-му класі її, ученицю, звинуватили у виконанні повстанських пісень, заарештували й утримували в Тисменицькій тюрмі. У 1946-му померла мама і Надія стала сиротою.

З часом вийшла заміж, народила й виховала двох донечок. Працювала і весь час співала в хорі, керівником якого був незабутній просвітянин і патріот Іван Самійлович Гнатюк. Членкиня Народного руху, організаторка осередку Товариства української мови, учасниця і лауреат багатьох обласних конкурсів читців.

Нагороджена багатьма нагородами, зокрема, «Просвіти», «Жіночої громади».

Просвітяни й колеґи з ВАТ «Родон» щиро вітають пані Надію з ювілеєм і зичать здоров'я та всіляких здобутків на благо розбудови та зміцнення України.

З роси і води!..

Василь БОЙКО,
голова ІФ МО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка, професор, академік

ЛЮБИ І ЗНАЙ СВІЙ РІДНИЙ КРАЙ...

КАЛЕНДАР ПРОСВІТЯНИНА

січень

(Закінчення. Поч. у № 52, 1)

24 СІЧНЯ

150 років від дня народження **Остапа Нижанківського** (1862–1919), відомого українського композитора, дириґента і громадсько-політичного діяча.

27 СІЧНЯ

85 років від дня народження **Олекси Тихого** (1927–1984), відомого українського правозахисника, одного з організаторів української групи сприяння гельсінкським угодам.

65 років від дня народження **Калини Ватаманюк,** журналістки з Верховини, авторки популярних книг «Від лиця Твого, Господи, судьба моя іде...» (1995), «Між хрестами і зорями» (1996), «Ми – діти світла» (1998), «Сад моїх журавликів» (2000), уродженки с. Кобаки Косівського району.

29 СІЧНЯ

День пам'яті Героїв Крут.

День працівників пожежної охорони.

175 років від дня народження **Антона Кобилянського** (1837–1910), літератора, лікаря, винахідника, уродженця с. Перерісль тепер Надвірнянського району.

60 років від дня народження **Богдана Якимовича,** доктора історичних наук, викладача Львівського національного університету ім. І. Франка (1998–2009), заслуженого працівника культури України, уродженця с. Серафинці Городенківського району.

30 СІЧНЯ

65 років від дня народження **Степана Волковецького,** українського державного, громадського та політичного діяча, дипломата, народного депутата України перших двох скликань (1990–1998), голови Івано-Франківської обласної ради (1992–1998) та облдержадміністрації (1995–1997), українського посла в Грузії (1998–2003) та Азербайджанській Республіці (2005–2008), професора Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, голови Івано-Франківського обласного об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка, уродженця с. Витвиця Долинського району.

Підготував Петро АРСЕНИЧ

ПРЕМ'ЄРИ

ВИННИЧЕНКО – НА СЦЕНІ ТЕАТРУ

За традицією, студенти четвертого курсу акторської спеціалізації Інституту мистецтв Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника виносять на суд шанувальників театрального мистецтва свої прем'єрні вистави.

Чергову прем'єру підготували під керівництвом режисера-постановника, художнього керівника курсу, заслуженого діяча мистецтв, директора Інституту мистецтв – професора Анатолія Грицана п'ятеро випускників: Ігор Прокоп'як, Віталія Бабущак, Олена Ананєвич, Тетяна Вишивана та Ярослав Бурлачук. Треба зазначити, що обрали вони складну мелодраму Володимира Винниченка «Закон», в якій порушується актуальна тема кохання, порядності сім'ї, материнства, взаємовідносин дочки і матері, проблема бездітності в сім'ї і трагедія сурогатної матері.

Коли ця п'єса була поставлена в 1949 р. в Парижі, вона викликала великі дискусії. Цей твір – глибоко психологічний, кожен персонаж має свою філософію життя, моральні устої. Глибоко проникнутись їхнім станом молодим акторам-початківцям було нелегко. Вистава добре оформлена стилістами Ганною Макогін і Віталієм Савлюком, а музично – доцентом Володимиром Домшинським. Відчувалась індивідуальність і грамотність гри акторів над якою працювала викладач сценічної мови доцент Надія Грицан. Треба зазначити, що студенти-випускники стоять на добрій дорозі. Звичайно, їм треба якомога більше читати, дивитись вистав професійних театрів і грати, грати якомога більше, прислухаючись до серця, розуму, добрих порад професіоналів і життя.

Особисто мене переконали й зворушили Ігор Прокоп'юк (роль Панаса Мустащенка), до речі, він і помічник режисера та Олена Ананевич (роль секретарки Люди) глибоко через призму свого серця розкрили трагізм проблеми. Зрештою, виставу варто подивитись...

Зорина ФЕРНЕГА